71

Hadithi

KUKATAZA ULAGHAI

Kutoka kwa Abu Hurairah Mwenyezi Mungu awe radhi naye,

1 Mtume rehma na amani zimshukie alipita karibu na chombo cha chakula, akaweka mkono wake ndani yake, na vidole vyake vikalowa.

2 Akasema Mtume: "Ni nini hiki ewe mwenye chakula? Akasema: kimenyeshewa na Mvua ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu.

3 Akasema Mtume: Kwa nini hukukiweka juu ya chakula ili watu wapate kukiona?

4 Adanganyaye si katika mimi".[1]

1 Imepokewa na Muslim (102).

Ayah

Amesema Mwenyezi Mtukufu:

﴾*Enyi mlioamini! Kuleni vizuri tulivyo kuruzukuni, na mumshukuru Mwenyezi Mungu, ikiwa kweli mnamuabudu Yeye tu.*﴿ [Al-Baqara: 172].

﴾*Wala msiliane mali zenu kwa baat'ili na kuzipeleka kwa mahakimu ili mpate kula sehemu ya mali ya watu kwa dhambi, na hali mnajua.*﴿ [Al-Baqara: 188].

Msimulizi

Ni Abu Huraira, na jina lake – kwa kauli sahihi ni: - Abd al-Rahman ibn Sakhr al-Dawsi, al-Azdi, al-Yamani, alisilimu katika mwaka wa Khaybar 7 Hijiriya. Alishikamana na Mtume, rehema na amani ziwe juu yake, na alikuwa na shauku ya kujifunza na kuhifadhi hadith. Anatoka katika tabaka la kati la mamufti miongoni mwa maswahaba, na ndiye aliyepokea hadithi nyingi zaidi katika maswahaba, na alifariki Madina mwaka wa (58 AH) [1]

Muhtasari

Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam alikagua bidhaa za mfanyabiashara na akakuta unyevun-yevu ndani ya chakula, hivyo akamwambia kuwa jambo hilo halijuzu, na kwamba udanganyifu ni haramu na haijuzu.

1 Tazama ufafanuzi wake katika: "Ma'rifat al-Sahaba" cha Abi Nu'aym (4/ 1846), "Al-Istifa' fi Ma'rifat al-Ashab" cha Ibn Abd al-Barr (4/1770), "Asad al-Ghaba" cha Ibn al-Athir (3/357), "Al-Isaba fi Tamayoz al-Sahaba" cha Ibn Hajar Al-Asqalani (4/ 267).

Ufahamu

1 Alipokuwa akipita sokoni Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam akikagua hali za watu na kufuatilia kuuza na kununua, alipomkuta mtu anauza chakula Mtume akaingiza mkono wake, ndani ya rundo lile alilolitayarisha muuzaji ili mwonekano wake uwe wa kuvutia na mzuri, na akapata unyevu ndani ya chakula. Hii inaonyesha kwamba chakula kilikuwa kimeharibika, hili linabainisha uovu wa muuza chakula, ndio maana mtu huyo alikifunika na kukificha ili mnunuzi asikione.

2 Mtume Rehema na Amani zimshukie juu yake alimuuliza juu ya hilo, akikemea kitendo chake, kwa kuweka chakula chenye maji chini na kilichokauka kwa juu yake, ili mnunuzi adhanie kuwa kila kitu ni kikavu na hakina dosari. Kwa hiyo mtu huyo akamwambia kwamba mvua ilinyesha juu ya chakula na kuharibu sehemu kubwa ya chakula.

3 Kwa hiyo, Mtume rehema na amani ziwe juu yake, akamwambia kuwa alipaswa kuweka juu kile kilichoharibika, kwani kufanya hivyo ndiyo uaminifu na ukweli katika kuuza, na Mtume, rehma na Amani zimshukie, amesema: “Siku ya Qiyaamah watafufuliwa wafanya biashara wakiwa waovu wakubwa, isipokuwa wale wanaomcha Mwenyezi Mungu na wakawa wachamungu na wakweli”[1]

4 Kisha, Mtume rehma na Amani zimshukie, akataja kanuni ambayo inapaswa kuwa marejeo, nayo ni kwamba mdanganyifu yuko nje ya Sunna ya Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam. Kwani hila, ulaghai na uongo ni sifa za waongo na wanafiki, na haifai kwa Mtume na wafuasi wake kuwa na sifa hizi.

Haikusudiwi kwa mdanganyifu anatoka katika Uislamu, bali ni kubainisha kwenda kinyume na dini, na kwamba amefanya dhambi inayojumuisha ghadhabu na adhabu ya Mwenyezi Mungu juu yake. Kwa sababu alihalalisha pesa za ndugu yake Mwislamu, akakiingilia kifua chake, na kuingiza chuki na kero, na hii ikafuatiwa na kuvunjwa kwa mafungamano yanayowaunganisha Waislamu.

Sheria hii sio tu kwa kununua na kuuza tu; Badala yake, inajumuisha shughuli zote; Ndani yake, ulaghai wa imamu unaingia humo na kutozingatia maslahi yao na kutumia nafasi yake kwa maslahi yake binafsi, kwa kusema kwake rehma na Amani zimshukie: “Hakuna mja ambaye Mwenyezi Mungu atampa usimamizi wa watu, halafu Anakufa siku ya kufa akiwahadaa raia wake, isipokuwa Mwenyezi Mungu anamkataza kuingia Peponi”.[2] Hii pia inajumuisha udanganyifu katika dini, ambao ndio aina kuu zaidi ya ulaghai, madhara yake ni makubwa zaidi na uhalifu mkubwa, ambayo ni pale wanachuoni wanapoficha yale Aliyowaamrisha Mwenyezi Mungu kuyafikisha au kuyatengua na kuyabadilisha kutoka katika sehemu zake ili kutafuta vyeo na pesa, kama Qur’an ilivyo wanyanyapaa Wana wa Israili kwa hilo.

1 Imepokewa na Al-Tirmidhiy (1210) na Ibn Majah (2146).

2 Imepokewa na Al-Bukhari (7150) na Muslim (227).

Mafunzo

1. Walinganiaji na watafutaji elimu wapite sokoni, waone yaliyomo ndani yao ya uvunjaji wa Shari'ah katika uuzaji, wawausie watu, na wakumbushe Mwenyezi Mungu Mtukufu.

2. Ilikuwa ni moja ya Sunnah za Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam, maswahaba zake na wafuasi wao katika karne za mwanzo kwa mwenye kutaraji malipo kwa Allah kutembea sokoni kukagua bidhaa. Ingekuwa vyema kwa serikali kurejesha hii ili kuandaa harakati za kununua na kuuza na kuhifadhi haki za watu.

3. Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa aalihi wa sallam) alichukua hatua ya kumuuliza muuzaji juu ya unyevunyevu uliotokea kabla ya kumtuhumu kwa aina fulani ya ulaghai. Labda muuzaji hakujua juu yake. Ni bora kutafuta ubainifu wa mambo kabla ya kuyahukumu.

4. Wauzaji lazima wazikague bidhaa zao mara kwa mara, ili kujua kama kuna ufisadi, uharibifu, au vinginevyo.

5. Muislamu lazima awe mwaminifu katika kununua na kuuza na shughuli zake zote, na ajihadhari na kula haramu. Amesema Mtume Rehema na Amani zimshukie: "Haiongezeki nyama yeyote iliyotokana na haramu, isipokuwa Moto ndio stahiki yake. [1]

6. Jihadhari na mauzo ya ulaghai; Ni njia ya upotevu na huondoa baraka katika riziki, amesema Mtume rehma na amani zimfikie: "Muuzaji na Mnunuzi wana hiari, mradi tu hawajatengana. Ikiwa ni wakweli na wawazi, watabarikiwa katika uuzaji wao, na ikiwa wataficha na kusema uwongo, Baraka itaondolewa katika biashara yao." [2]

7. Jarir bin Abdullah, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, alikuwa anapouza bidhaa anataja dosari zake, kisha anatoa hiari kwa mnunuzi akisema: "Ukitaka ichukue, na ikiwa huitaki iache." Akaambiwa: Ukifanya hivi hautauza, akasema: Tumeweka kiapo cha utii, kwa Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam juu ya kumnasihi kila Muislamu". [3]

8. Muislamu anatakiwa kuchunguza uhalali wa vyakula na vinywaji vyake; kwani matendo hayakubaliwi kwa kula haramu; Wahb ibn al-Ward, Mwenyezi Mungu amrehemu, amesema: "Ukisimama katika nafasi ya nguzo hii, hakuna kitakachokufaa mpaka ujue kinachoingia tumboni mwako, ni halali au haramu". [4]

---

1 Imepokewa na Al-Tirmidhiy (612).

2 Imepokewa na Al-Bukhari (2079) na Muslim (1532).

3 Imepokewa na Ibn Sa'd katika "Al-Tabaqat Al-Kubra – Mutamim Al-Sahaba" (uk. 803), na Al-Tabarani katika "Al-Kabeer" (2510).

4 "Jami' al-'Ulum wa'l-Hukam" cha Ibn Rajab (1/ 263).

9 Na ajue kila mdanganyifu anayekula haramu kwamba miguu ya mja haitosonga Siku ya Qiyaamah mpaka aulizwe mambo manne, ikiwemo: “Na kuhusu fedha zake amezipata wapi?”[1] Unamjibuje Mola wako wakati huo?!

10 Vipi unataraji majibu ya dua, ewe mdanganyifu unayekula pesa za watu kwa dhulma, hakika Mtume alimtaja mtu aliyesafiri kwa muda mrefu, akiwa amechafuka na vumbi, akinyoosha mikono yake mbinguni: Ewe Mola, Ewe Mola, chakula chake ni haramu, kinywaji chake ni haramu, nguo yake ni haramu, na ameleleka kwa haramu, basi ni vipi mtu huyu atajibiwa?”[2]

11 Ni bora katika Hadithi kama “Hayuko pamoja nami” na “Hayumo pamoja nasi” na kuendelea kuziacha kwa masharti yao bila ya maelezo. kwani hilo ndilo zuio na kemeo zaidi kwa watu.

12 Ibn Abbas, Mwenyezi Mungu awe radhi nao wote wawili, amesema: “Mtu huendelea kuwa na rai nzuri maadamu anamshauri mshauri wake kwa haki, lakini atakapoanza kumdanganya, Mwenyezi Mungu humnyima nasaha yake na maoni[3].

Amesema mshairi:

Ewe unaeuza kwa udanganyifu, umefichuliwa = kwa dua ya aliyedhulumiwa kwa yule anayesikia malalamiko.

Kwa hivyo kula kilicho halali na jiepushe na haramu = huna nguvu ya kuuvumilia moto hapo kesho.

Wengine walisema:

Sema kwa yule ambaye sijui rangi yake = anashauri au anadanganya?

Nashangaa kuliko ulivyoniita = mkono mmoja unatia moyo na mwingine unanifariji

Mnanisengenya mbele za watu na kunisifu = kwa wengine, nanyi nyote huja kwangu

Haya ni mambo mawili tofauti, yenye uhusiano wa karibu kati yao = basi uzuie ulimi wako usinitukane na kunipamba.

1 Imepokewa na Al-Tirmidhiy (2417).
2 Imepokewa na Muslim (1015).
3 aldharieat ‘iilaa makarim alsharieati” cha Al-Raghib Al-Isfahani (uk. 211).